

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

22 april 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, BESTUURSZAKEN,
INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN DECREETSEVALUATIE

INHOUD

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het eventueel opnieuw samenvallen van de Vlaamse en federale verkiezingen	1
Met redenen omklede motie	5
Vraag om uitleg van de heer Jef Tavernier tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het recht op afschrift voor burgers	5
Interpellatie van de heer Jef Tavernier tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het lokaal pact met gemeenten en provincies	
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de onduidelijkheid over de afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting in het kader van het lokaal pact	7
Met redenen omklede motie	15
Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering over de onduidelijkheid inzake bevoegdheid bij steden en gemeenten met een beroepsbrandweerkorps	15
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aangekondigde uitwerking van een tweede lokaal pact	16

Voorzitter: de heer Kurt De Loor

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het eventueel opnieuw samenvallen van de Vlaamse en federale verkiezingen

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de discussie over het al dan niet laten samenvallen van regionale en federale verkiezingen is al een paar jaar aan de gang. De breuklijn loopt soms binnen de partijen, maar vooral tussen de partijen van de Vlaamse meerderheid. De discussie is opnieuw begonnen na de uitspraken van de huidige eerste minister. In het interview van 4 april met De Morgen heeft hij een niet verholten pleidooi gehouden om de verkiezingen opnieuw te laten samenvallen. Hij zegt: "Maar als je er rekening mee houdt dat ons land maar twee grote gemeenschappen telt zonder nationale partijen, en dat bij elke campagne telkens dezelfde kandidaten deelnemen, is dat systeem toch een rem op het" – daar gaan we weer – "goed bestuur dat we nodig hebben. Daarom moeten we een debat kunnen voeren over het opnieuw samenvallen van de verkiezingen."

Toen de huidige premier nog minister-president was, hield hij zich nog een beetje op de vlakte. Hij sprak er zich niet over uit. Nu barst die discussie weer in alle hevigheid los. We kunnen tal van opinieartikels pro en contra lezen. Ik zal ze niet allemaal citeren.

Degenen die de federale en regionale verkiezingen willen laten samenvallen, vinden dat er te veel verkiezingen zijn. Dat is merkwaardig, zeker voor een partij die voorstander is van zo veel mogelijk tussentijdse referenda, zodat de kiezer zich kan uitspreken over een aantal thema's.

Ik weet niet of er te veel verkiezingen zijn. In andere landen – Duitsland, Frankrijk – zijn er nog meer beleidsniveaus dan bij ons. In Duitsland zijn er trouwens ook geen nationale partijen. De opeenvolging van verkiezingen voor verschillende beleidsniveaus leidt er niet tot fundamentele existentiële vragen over het al dan niet goed functioneren van de democratie.

Toch is de stelling dat er te veel verkiezingen zijn. De mensen moeten zich niet te veel inlaten met de politiek: eens om de vijf jaar is voldoende, is blijkbaar de houding. De opeenvolging van verkiezingen zou ook te verwarrend zijn. Vlaamse en federale verkiezingen gaan

min of meer over dezelfde campagnethema's. Ook dat is een drogreden. Door de versnippering van de bevoegdheden is het nogal logisch dat hetzelfde debat op de verschillende beleidsniveaus wordt gevoerd.

Mijnheer de minister-president, we hebben allemaal gelezen wat de pro's en de contra's zijn. Het is toch wel merkwaardig dat de discussie pas goed is losgebarsten na de verkiezingen van 2003, toen voor de eerste keer de verkiezingen niet gelijktijdig werden gehouden. Toen werden ook voor de eerste keer asymmetrische regeringen gevormd. Tot op vandaag heeft de discussie niet zozeer te maken met de vraag of er te veel verkiezingen zijn. En zelfs als men ze laat samenvallen, blijft de vraag wat er dan met de Europese verkiezingen moet gebeuren. Die data liggen vast. Daar kunnen we niets aan veranderen. De gemeente- en provincieraadsverkiezingen liggen eveneens vast. Daar kunnen we wel iets aan doen. Ook daar zetelt de gemeente- en provincieraad echter gedurende een volledige legislatuur.

De discussie is losgebarsten op het ogenblik dat asymmetrische coalities werden gevormd, op het moment dat bepaalde coalitiepartijen niet tegelijkertijd in de deelstaat- en federale regeringen zaten. Er was een frictie tussen de deelstaat en de federale overheid. Het hele debat over het nut van samenvallende verkiezingen moet in die, en enkel in die context worden geplaatst. Dan verdwijnen natuurlijk de argumenten voor gelijktijdige verkiezingen als sneeuw voor de zon.

Laten we wel wezen, mijnheer de minister-president. In 1995 ben ik overgestapt van het federale naar het Vlaams Parlement. Ik herinner me zeer goed dat men toen niet alleen vol lof was voor het feit dat de parlementen op een verschillende datum rechtstreeks werden verkozen en dat ons parlement en regering geen afgeleide meer waren van de federale verkiezingen. Ook de legitimiteit van het Vlaams Parlement werd daardoor versterkt. Elk niveau kon zijn eigen weg gaan, zonder rekening te houden met wat werd beslist door de federale overheid.

Mijnheer de minister-president, als er nu in het kader van de tweede fase van de staatshervorming pleidooien worden gehouden om die verkiezingen te laten samenvallen, dan is dat een historische vergissing. In dat geval zitten we ver af van de copernicaanse revolutie waar u al een tijdje voor pleit.

Minister-president Kris Peeters: Ik heb het over een 'copernicaanse omwenteling'.

De heer Joris Van Hauthem: Dat komt op hetzelfde neer. Wij mogen die term toch wel gebruiken.

Minister-president Kris Peeters: Als u me citeert, dan moet u dat goed doen.

De heer Joris Van Hauthem: U zegt dat het zwaartepunt bij de deelstaten moet liggen. Samenvallende verkiezingen zouden ongetwijfeld betekenen dat het Vlaamse niveau opnieuw een ondergeschikt en afgeleid niveau wordt. Men wil af van de spanning, van de dialectiek die er ongetwijfeld ontstaat wanneer er andere coalities op het federale dan het deelstatelijke vlak regeren.

Mijnheer de minister-president, u hebt zich tot nu toe op de vlakte gehouden. Onze fractievoorzitter heeft u in oktober geïnterpelleerd en u hebt toen geantwoord dat de Vlaamse Regering geen standpunt heeft. We hebben nadien een voorstel van resolutie ingediend om te pleiten voor het niet structureel laten samenvallen van federale en deelstatelijke regeringen, maar dat is weggestemd. De heer Caluwé heeft toen gezegd dat een en ander afhangt van welk pakket bevoegdheden Vlaanderen eventueel in de toekomst zou krijgen. Het was een beetje pijnlijk toen de premier op 4 april een lans brak voor ten minste een debat over het opnieuw laten samenvallen van de verkiezingen. We weten dan ook hoe laat het is: dat is het codewoord om te zeggen dat ze best samenvallen. De interim-voorzitter van uw partij, Wouter Beke, moest toen zeggen dat de premier in persoonlijke naam sprak. Dat is een beetje pijnlijk, maar dat is een interne aangelegenheid van uw partij.

Mijnheer de minister-president, het wordt nu wel tijd om een standpunt in te nemen. Het gaat effectief over het tweede pakket van de staatshervorming, waarvan u altijd hebt gezegd dat de Vlaamse Regering erbij betrokken wil worden. U wilt niet alleen worden uitgenodigd om uw visie over een en ander uit de doeken te doen, maar u wilt er actief bij betrokken worden. Als het al dan niet samenvallen van de regionale en federale verkiezingen in de korf ligt, dan kan de Vlaamse Regering niet meer zwijgen. De vraag is welke houding u in naam van de Vlaamse Regering zult aannemen. Ik herhaal dat we niet kunnen aanvaarden dat er wordt teruggegaan naar een situatie waarbij de Vlaamse Regering op federaal vlak wordt gevormd, zoals in het verleden altijd het geval is geweest. De Vlaamse Regering was een afgeleide, een beetje ondergeschikt aan het federale niveau. Daardoor zijn er misschien geen fricties meer, en het is duidelijk dat men van die fricties af wil.

Mijnheer de minister-president, kunt u namens de Vlaamse Regering zeggen dat u niet wilt dat de regionale verkiezingen samenvallen met de federale? Ik kan u nog een citaat meegeven van voormalig minister-president Van den Brande. Op 9 januari 2002 – toen waren er ook al denksporen om de verkiezingen te laten samenvallen – zei hij aan toenmalig minister-president Dewael: “De voorstellen in verband met de samenvallende verkiezingen gaan frontaal in tegen de Vlaamse staatsvorming, die al te

lang werd gehinderd door het dubbelmandaat. Uw voorstellen gaan bovendien frontaal in tegen een belangrijke verworvenheid van het Sint-Michielsakkoord. Hierbij werd niet alleen een rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement mogelijk, maar werd tegelijkertijd het principe ingevoerd van een afzonderlijke verkiezing tussen het federale en – voor wat ons betreft – het Vlaamse niveau. Uw voorstellen gaan frontaal in tegen de resoluties van het Vlaams Parlement. Ze maken de afzonderlijke verkiezingen en de legitimatie van de verschillende bestuurniveaus onmogelijk. Ze maken het Vlaamse niveau bovendien totaal afhankelijk van de federale verkiezingen en kunnen zelfs tot meer verkiezingen leiden in plaats van minder.” Het federaal parlement is inderdaad geen legislatuurparlement.

Mijnheer de minister-president, u hebt gezegd dat de Vlaamse Regering geen standpunt had ingenomen. Het samenvallen van de verkiezingen is in het tweede pakket van de staatshervorming blijkbaar wel een thema. Het lijkt me dan ook logisch dat de Vlaamse Regering daarover nu een ondubbelzinnig standpunt inneemt.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik wil ook enkele bedenkingen maken. Ik spreek in persoonlijke naam. (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

Uiteraard als lid van Groen!. Het gaat maar om enkele bedenkingen zonder een scherpe stellingname. In dit dossier worden terechte en minder terechte opmerkingen uitgewisseld en die evolueren ook in hoofde van sommigen. Er zijn heel wat argumenten om te stellen dat de verkiezingen best niet samenvallen. Om elk niveau en elk parlement apart te kunnen beoordelen en om bewust bepaalde politieke keuzes te kunnen maken, is het een goede zaak om aan de kiezer een afzonderlijk oordeel te vragen. Op die manier wordt het ene niveau ook niet afhankelijk gemaakt van het andere. Het is belangrijk dat men de meerderheden kan vormen op het moment dat de verkiezingen hebben plaatsgevonden. Asymmetrische samenstellingen, federaal tegenover gewesten of gemeenschappen, zouden geen probleem mogen zijn.

Ondanks deze overwegingen willen sommigen die verkiezingen doen samenvallen om een aantal zogenaamd praktische redenen, waaronder het aantal verkiezingen. De tijd dat regeringen snel vielen, is voorbij. Wanneer we de vergelijking maken met de jaren tachtig, dan stellen we vast dat het aantal verkiezingen is verminderd. Er zijn wel verbeteringen mogelijk inzake het beter op elkaar afstemmen van de termijnen van een legislatuur.

Een ander argument dat nogal eens wordt gebruikt om de verkiezingen te doen samenvallen, is dat mensen het

onderscheid niet kennen tussen de verschillende niveaus. Het is inderdaad zo dat de Belgische staatsstructuur ingewikkeld is. Men kan dan echter proberen uit te leggen hoe die structuur in elkaar zit. Dat lijkt me de meest logische manier om een probleem aan te pakken. Door de verkiezingen te doen samenvallen, doe je net het omgekeerde. Mensen hoeven dan zelfs het onderscheid niet te maken of te kennen tussen de verschillende niveaus. Dat lijkt me geen goede houding. Er bestaat immers een verschil tussen de bevoegdheden van het Vlaamse en van het federale niveau. Diegenen die pleiten voor het doen samenvallen van de verkiezingen, zijn doorgaans ook diegenen die graag zelf de pionnen zetten, zoals de voorzitters van de politieke partijen.

Wanneer mensen de zaken niet meer begrijpen, is dat vaak te wijten aan het feit dat iemand die bijvoorbeeld is verkozen op het federale niveau, plots opduikt op het Vlaamse niveau en omgekeerd. Er is trouwens een periode geweest waarin men dubbel mocht kandideren. De toenmalige eerste minister was plots van mening veranderd omdat hij vond dat hij dubbel moest kandideren. Alle theoretische en zeer democratische beschouwingen werden opzij geschoven omdat een eerste minister en een belangrijke partijleider uit een Oost-Belgische provincie vonden dat ze op twee plaatsen moesten kunnen kandideren. Wanneer mensen zich kandidaat stellen en ze worden verkozen, dan moeten ze het mandaat opnemen waarvoor ze het laatst zijn verkozen.

Indien de verkiezingen de laatste keren waren samengevallen, hoe lang had ons land dan niet geblokkeerd gezeten op de verschillende niveaus? De boel is blijven draaien door de Vlaamse, de Waalse en de Brusselse regering.

Ik verkies de zaken zo duidelijk mogelijk te stellen en de verkiezingen dus niet te doen samenvallen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Van Hauthem, u zei dat deze discussie pas na 2003-2004 is ontstaan, toen er asymmetrische regeringen waren. In 2001 hadden de heren Dewael en Stevaert dit gelanceerd. Op basis daarvan is een met redenen omklede motie ingediend, waar u naar hebt verwezen. Daarin wordt ook de heer Van den Brande met naam genoemd.

Het is gelanceerd in 2001 maar steekt, net zoals het monster van Loch Ness, af en toe de kop op. U denkt nu blijkbaar dat het monster helemaal uit het water zal komen om het Vlaams niveau te kortwieken. Ik probeer met een beetje beeldspraak weer te geven wat ik heb begrepen uit uw vraag.

U hebt al gedeeltelijk mijn antwoord gegeven. Terecht hebt u gezegd dat de huidige premier een persoonlijk

standpunt heeft ingenomen. U voegde eraan toe dat de Vlaamse Regering hiervoor niet bevoegd is.

Ik ben echter een sportief man. Ik wil dan ook verder ingaan op de zaak.

De heer Joris Van Hauthem: Op dit ogenblik bent u voor veel niet bevoegd. En toch spreekt u zich over die zaken uit.

Minister-president Kris Peeters: Ik zou me ervan kunnen afmaken met te zeggen dat ik me er niet over uitlaat. Het is al gebeurd dat ik me heb laten uitdagen en dat daarna nieuwe vragen werden gesteld. Zo blijven we bezig.

Ik heb echter respect voor de vraagsteller. Ik begrijp ook de houding van de heer Tavernier, die zo een sterke positie heeft binnen zijn partij dat zijn persoonlijk standpunt kortelings ook het partijstandpunt zal zijn. *(Gelach)*

Ik zal eerst even het referentiekader schetsen. U weet dat het hier om een federale bevoegdheid gaat. Om de verkiezingen gelijktijdig te kunnen organiseren, is een omvangrijke operatie noodzakelijk, inclusief de wijziging van een aantal grondwetsartikelen. Momenteel zijn die niet voor herziening vatbaar verklaard. We kunnen ons dus over veel zorgen maken. Soms zijn bepaalde zorgen echter minder actueel dan andere.

Ik wil daar nog een randbemerking bij maken. Het is eigenaardig dat we wel bevoegd zijn voor de gemeentelijke en provincieraadsverkiezingen, maar dat we niet onze eigen verkiezingen organiseren. We moeten daar eens rustig over discussiëren. We zijn mans en vrouwen genoeg om de eigen verkiezing op poten te zetten.

Op dit moment zijn de grondwetsartikelen niet voor herziening vatbaar verklaard. Dat maakt al veel duidelijk.

De Vlaamse Regering spreekt zich niet uit over het al dan niet laten samenvallen van de federale en regionale verkiezingen. Zoals u weet, is het referentiekader stevig onderbouwd. Ik verwijs naar de resoluties van 1999, het regeerakkoord van 2004-2009, de aanvullende verklaring van 18 mei 2005 en de nota waar u zo graag naar verwijst, namelijk die in verband met het Octopusoverleg.

Mijnheer Van Hauthem, de grondwetsartikelen zijn niet voor herziening vatbaar verklaard. In alle resoluties, regeerakkoorden, aanvullende verklaringen enzovoort werd daar evenmin naar verwezen.

U vraagt uitdrukkelijk of de Vlaamse Regering hierover een standpunt inneemt. Als minister-president kan ik pas antwoorden als de Vlaamse Regering zich daar

expliciet over heeft uitgesproken. Daarover moet eerst binnen de Vlaamse Regering worden gediscussieerd. Er is echter geen artikel voor herziening vatbaar verklaard dat het mogelijk maakt de verkiezingen te laten samenvallen. We hebben er zelf ook niet bij stilgestaan. Dat is trouwens niet nodig. In de resoluties heb ik daar niets over teruggevonden.

Mijnheer Van Hauthem, u ziet het monster al opduiken. Ik zeg u dat het nooit op het droge kan komen als er niet eerst een wijziging van het grondwetsartikel mogelijk wordt gemaakt. *(Opmerkingen)*

Het is belangrijk te weten wat de een en de ander daarover zegt. We moeten echter ook de realiteit in rekening brengen vooraleer daarover zware debatten te voeren.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister-president, één zaak is duidelijk: de Vlaamse Regering heeft geen standpunt en wil het ook niet hebben. U verschuilt zich achter het feit dat bepaalde grondwetsartikelen niet voor herziening vatbaar zijn verklaard.

U stelt het voor alsof alleen ik het monster van Loch Ness zie opduiken. Ik ben echter niet de enige. Blijkbaar is de premier dezelfde mening toegedaan. In een vorig leven, als voorzitter van CD&V, stelde hij dat de verkiezingen niet mochten samenvallen. Anders zou de autonomie van Vlaanderen worden gefnuikt. Hij wilde niet dat Vlaanderen opnieuw een afgeleide zou zijn van het federale niveau.

Mijnheer de minister-president, een aantal grondwetsartikelen zijn wel voor herziening vatbaar verklaard. Voor artikelen 65, 66 en 195 is dat wel het geval. U weet wat dat betekent. Want in dit land kan alles. Als artikel 195 wordt herzien, dan kan men in dezelfde legislatuur alle grondwetsartikelen wijzigen, zonder dat de hele procedure moet worden doorlopen. In dat geval is de procedure van de herzieningstelling, de verkiezing en, ten slotte, de wijziging niet meer nodig. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

In dat geval kunnen alle artikelen in een en dezelfde legislatuur worden veranderd. Weliswaar is dan nog een tweederdemeerderheid nodig. Dat is een andere zaak.

Mijnheer de minister-president, u zegt dat een aantal grondwetsartikelen niet voor herziening vatbaar zijn verklaard en stelt dat de opmerkingen dus niet ter zake zijn. Als men wil, kan men ze echter wel wijzigen. Bij de discussie over de tweede fase van de staatshervorming zal het toch wel gaan over artikel 195 van de Grondwet. Want waarom lanceren de MR, sp.a, Open Vld nu dergelijke verklaringen? Dat zijn toch geen dommeriken! Ze weten ook dat de mogelijkheid bestaat tijdens deze legislatuur.

Mijnheer de minister-president, ik stel vast dat er binnen uw meerderheid geen eensgezindheid is. Sp.a is voorstander van samenvallende verkiezingen. U kunt zich de vraag stellen waarom ze dat zegt. Volgens u is de zaak toch niet aan de orde. Volgens mij is dat wel het geval. Open Vld is voorstander van samenvallende verkiezingen. U kunt zich de vraag stellen waarom ze dat zegt. U stelt immers dat de wijziging toch niet mogelijk is. Volgens mij is dat wel mogelijk via artikel 195. En uw partij heeft geen eensgezind standpunt. Als de federale premier, die daarvoor ook nog minister van Institutionele Hervormingen was, dat onderwerp op tafel legt, dan wil dat toch zeggen dat hij een uitweg ziet! Uw eigen meerderheid is hopeloos verdeeld over de zaak. U verschuilt zich achter een drogreden om geen duidelijke stelling te moeten innemen.

Mijnheer de minister-president, ik weet nu ook wel dat als men in maart of april 2009 de federale regering laat vallen, de regionale en federale verkiezingen zouden kunnen samenvallen. Daar hebben we inderdaad geen vat op. Mij gaat het er echter om dat u weigert een stelling in te nemen. U moet dan ook niet verwijzen naar het Vlaams regeerakkoord en de Vlaamse resoluties. Het klopt dat daar niets over in staat. Ik heb u ondervraagd over het standpunt van de Vlaamse Regering over een federale kieskring. U hebt toen gezegd dat daar niets over staat in de resoluties of in het Vlaams regeerakkoord. Uit een en ander kon ik toch wel afleiden dat u daar geen vragende partij voor bent.

In 2002 zei de heer Van den Brande tegen toenmalig minister-president Dewael en de heer Vandenbroucke het volgende over het samenvallen van de deelstaat- en federale verkiezingen: "Uw voorstellen gaan frontaal in tegen de resoluties van het Vlaams Parlement." Zijn besluit was dus hetzelfde: volgens de geest van die resoluties kan er geen sprake zijn van het structureel laten samenvallen van federale en regionale verkiezingen. Dat was wat de heer Van den Brande zei op basis van de resoluties.

En nu zegt u hier dat daarover niets staat in die teksten of in het Vlaams regeerakkoord. U zegt ook dat er geen probleem is omdat bepaalde artikelen niet voor herziening vatbaar zijn verklaard. Volgens u maakt iedereen zich om niets druk. Ik zeg u dat het onderwerp op tafel komt. De herziening is mogelijk via artikel 195. Uw antwoord ontgoocht me dan ook. U durft, wilt of kunt geen duidelijke stellingname innemen. Uw eigen meerderheid is daarover verdeeld.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Het klopt dat via artikel 195 een regeling kan worden getroffen. Als men de verkiezingen absoluut wil doen samenvallen, dan moet men echter zelfs geen beroep doen op dat artikel. Het is

gewoon zaak de federale regering tijdig te laten vallen of het federale parlement te ontbinden, zodat de verkiezingen in de praktijk samenvallen. Als voor die verkiezingen een verklaring wordt aangenomen tot herziening van de Grondwet, dan kan het nieuwe parlement ervoor zorgen dat de verschillende parlementen op hetzelfde moment worden verkozen.

Het zou toch goed zijn even na te denken en hierover een stelling in te nemen.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Van Hauthem, u hebt verwezen naar mijn partij. De houding van CD&V is duidelijk.

De heer Joris Van Hauthem: Hoezo?

Minister-president Kris Peeters: Na de uitspraken van de premier is er een antwoord gekomen. Ik spreek hier als minister-president. Ik ga hier niet de politiek van de ene of van de andere partij verdedigen of aanpakken. Fractievoorzitter Caluwé heeft naar aanleiding van het debat bepaalde zaken gezegd.

Collega's, ik begrijp de gevoeligheid over dit thema. De omstandigheden zijn nog altijd dezelfde als in 2002, toen duidelijke standpunten werden ingenomen. Op het juiste moment zal de Vlaamse Regering daarover een standpunt innemen. Ik maak me daar wat minder zorgen over dan u. U zult me daarover opnieuw vragen stellen als het water wat lager staat.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister-president, ik zie toch een evolutie in het standpunt van uw partij. In 2002 kon er geen sprake van zijn de verkiezingen te laten samenvallen. De heer Caluwé zegt intussen dat als we een groot pak bevoegdheden krijgen, hij daar eventueel over wil praten. Ik zie het verband niet tussen de bevoegdheden enerzijds en het laten samenvallen van de verkiezingen anderzijds.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Van Hauthem werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jef Tavernier tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het recht op afschrift voor burgers

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dit is een eerder technische vraag. Openbaarheid van bestuur is een erg belangrijk principe. Het is bovendien een recht waar heel wat burgers een beroep op doen. Openbaarheid van bestuur, inzagerecht en afschriftenrecht zijn van belang bij openbare onderzoeken. Burgers kunnen bij een openbaar onderzoek documenten en plannen inkijken. Normaal gesproken kunnen ze ook afschriften krijgen van documenten. Ik geloof dat het voor het goed en grondig bestuderen van plannen en documenten, ook belangrijk is dat dit op een rustige manier kan gebeuren.

In bepaalde gemeenten worden daar blijkbaar problemen over gemaakt. Hiervoor beroepen ze zich op de wet van 30 juni 1994 in verband met de auteursrechten. Plannen opgemaakt door studiebureaus of ontwerpers vallen eigenlijk onder die wetgeving. Gemeenten zeggen dat ze als gevolg daarvan geen afschriften of kopieën mogen geven. Dat lijkt in tegenspraak met het recht op inzage.

Mijnheer de minister-president, hoe moeten we dit interpreteren? Wat primeert?

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Tavernier, het is een juridische vraag. Ik heb dan ook met heel veel zorg het antwoord voorbereid.

Het is inderdaad zo dat gemeentebesturen onder het toepassingsgebied vallen van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. Ik verwijs naar artikel 4, paragraaf 1, ten derde. Op grond van artikel 7 van dit decreet heeft eenieder het recht om de openbaarmaking te vragen van bestuursdocumenten. Dit omvat een recht op inzage, een recht op uitleg of een recht op afschrift. Deze drie concrete wijzen waarop het grondwettelijk recht, zoals gegarandeerd door artikel 32 van de Grondwet, kan uitgeoefend worden, zijn volkomen evenwaardig. De keuze van de wijze van uitoefening van het recht op openbaarheid ligt uitsluitend bij de aanvrager.

Als algemeen principe geldt de openbaarheid van bestuursdocumenten. De instantie die is gevat, zal de openbaarmaking van een bestuursdocument, naargelang het geval, mogen of moeten weigeren met toepassing van een uitzonderingsgrond, zoals bepaald in de

artikelen 11 tot en met 15 van het Openbaarheidsdecreet. Deze uitzonderingen zijn strikt te interpreteren.

Naast de decretaal voorziene uitzonderingsgronden dient evenwel ook te worden vastgesteld dat het Openbaarheidsdecreet van 26 maart 2004 geen regels bevat op het vlak van bescherming van de intellectuele rechten. Het is immers zo dat de intellectuele eigendom, met inachtneming van artikel 6, paragraaf 1, ten zesde, lid 5, ten zevende, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, een federale aangelegenheid is. Het decreet van 26 maart 2004 laat de federale regelgeving betreffende intellectuele rechten onverlet en ontslaat er de instanties dus niet van die regelgeving te eerbiedigen bij het nemen van beslissingen over aanvragen tot openbaarmaking van bestuursdocumenten. Het feit dat de decreetgever zich in zijn onmetelijke wijsheid bewust onthouden heeft om zich in te laten met een federale aangelegenheid, heeft immers niet voor gevolg dat de decreetgever de federale regels ter zake impliciet heeft gewijzigd. De memorie van toelichting bij het Openbaarheidsdecreet is op dat punt heel duidelijk.

Het komt immers in de praktijk geregeld voor dat de bestuursdocumenten waarvan de openbaarmaking wordt gevraagd, geheel of gedeeltelijk werken bevatten die intellectueelrechtelijk beschermd moeten worden, zoals bijvoorbeeld in dossiers inzake ruimtelijke ordening. Artikel 1, paragraaf 1 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten behoudt het recht om een werk van letterkunde of kunst te reproduceren op welke wijze en in welke vorm ook, direct of indirect, tijdelijk of duurzaam, volledig of gedeeltelijk, uitsluitend voor aan de auteur. Een werk geniet de bescherming van het auteursrecht als het van oorspronkelijkheid getuigt, wat inhoudt dat het werk de persoonlijke stempel draagt van de maker. Deze bescherming ontstaat van rechtswege.

De beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur heeft al meermaals geoordeeld dat plannen in de sector van de ruimtelijke ordening het vereiste individuele karakter vertonen om door het auteursrecht te worden beschermd. In de schriftelijke versie van mijn vraag vindt u de correcte verwijzingen. Dit houdt bijgevolg in dat de architect van de plannen het recht heeft zich te verzetten tegen de reproductie ervan.

Een instantie zal dan ook in de praktijk, geconfronteerd met een verzoek tot openbaarmaking van de plannen, niet zomaar een afschrift mogen verlenen van die plannen, tenzij de toestemming daarvoor uitdrukkelijk werd gegeven door de architect ervan. Een instantie zal dus enkel de inzage in die plannen kunnen toestaan. Voor meer toelichting bij het Openbaarheidsdecreet verwijs ik graag naar de website www.vlaanderen.be/openbaarheid. Ik heb in mijn antwoord het juridische kader en de huidige situatie geschetst. Ik sluit me als lid van de uitvoerende macht aan bij de wijsheid van de wetgever.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het schept wat duidelijkheid, maar blijft op één punt toch onduidelijk. U hebt twee dingen na elkaar gezegd die tegenstrijdig kunnen zijn. Enerzijds zegt u dat de ontwerper het recht heeft om zich te verzetten. Anderzijds zegt u dat het uitdrukkelijk gevraagd moet worden of iets mag worden gekopieerd. Dat is natuurlijk een totaal verschillende benadering. In het eerste geval zal iemand die inzage vraagt en een afschrift wil, dat krijgen omdat de auteur niet heeft gezegd dat de gemeente dat niet mag geven. In het andere geval vraagt iemand een kopie, waarop het gemeentebestuur antwoordt dat dit eerst uitdrukkelijk aan de auteur zal worden gevraagd. Dat is een totaal andere benadering. In uw antwoord geeft u de twee mogelijkheden. Ik zou geneigd zijn om de eerste mogelijkheid te steunen. Dat vind ik werkbaar. Het openbaar bestuur geeft enkel geen afschrift als de auteur het uitdrukkelijk heeft gezegd. Op dat punt moet nog wat klaarheid komen voor zowel de openbare besturen als de burger. Ik heb de indruk dat, naargelang de gemeente of de overheid dienstdienst waarmee iemand te maken heeft, het ene of het andere standpunt wordt ingenomen. Kunt u dit nog wat verduidelijken?

Minister-president Kris Peeters: Het is altijd mogelijk dat ik mezelf in een antwoord tegenspreek, maar ik probeer dat tot het minimum te beperken, ook al is er inzake differentiedenken een hele weg afgelegd. Misschien kom ik er later op terug dat een ja en een neen in één antwoord kunnen.

Een werk geniet bescherming van het auteursrecht wanneer het voldoende oorspronkelijkheid heeft en een persoonlijke stempel draagt. Dan is het van rechtswege beschermd. Natuurlijk is de vraag hoe beoordeeld zal worden dat het voldoende oorspronkelijkheid heeft en een persoonlijke stempel draagt zodoende dat het van rechtswege is beschermd. Daar zit de achillespees.

Ik heb daarnet gezegd dat als het gekopieerd wordt, er toestemming aan de auteur moet worden gevraagd. In een eerste fase moet worden beoordeeld of iets voldoende oorspronkelijk is en daardoor beschermd wordt door het auteursrecht. Het kan dat verschillende gemeenten op verschillende manieren handelen. Misschien moeten we aan de gemeenten richtlijnen geven, waardoor de beoordeling op een meer uniforme manier kan gebeuren. Ik neem uw suggestie mee en zal met minister Keulen bespreken of er geen duidelijker richtlijnen aan de gemeenten kunnen worden gegeven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jef Tavernier tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het lokaal pact met gemeenten en provincies

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de onduidelijkheid over de afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting in het kader van het lokaal pact

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er is hier al heel wat gezegd over het lokaal pact. Als er veel wordt gezegd, dan is het ofwel omdat men het heeft over de echte aard van de beslissing ofwel omdat er onduidelijkheid is en er bepaalde evoluties zijn. Op 6 december 2007 kondigde minister Van Mechelen aan dat hij heel wat geld had gevonden en dat hij voor alle gemeenten in 2008 een schuldovername wilde doen ten belope van 100 euro per inwoner. Hij deed die aankondiging in volle begrotingsperiode, zonder daar eerst met zijn collega-ministers over te hebben gepraat en zonder dat in het Vlaams Parlement te hebben besproken.

De achterliggende gedachte was dat dat geld er was, het ESR-neutraal moest worden besteed en gemeenten op die manier de kans kregen om hun belastingen te verlagen. Daar kwam het eigenlijk op neer. Het Vlaams Parlement zou dus geld ter beschikking stellen en de schuldovername doen. Doordat de gemeenten minder schulden hebben, moeten ze minder aflossen en minder intrest betalen. Ze hebben dus meer financiële ruimte en kunnen hun belastingen verlagen.

Blijkbaar was dat niet op voorhand meegedeeld aan de collega-ministers, en die steigerden. De vraag was of het geld niet beter aan iets anders kon worden besteed. Als het dan toch naar de gemeenten zou gaan, kwam de Vlaamse regeringsreflex naar boven om daar voorwaarden aan te koppelen. De forfaitaire huisvuilbelasting stak de kop op. Een bepaalde groep wilde iets wat op een andere manier niet kon worden afgeschaft, nu als voorwaarde opleggen om te kunnen genieten van de schuldvermindering van 100 euro per inwoner.

Dat werd ook min of meer afgesproken. Er komt een schuldovername van 100 euro per inwoner op voorwaarde dat daar een aantal zaken tegenover staan, zoals een vermindering van de onroerende voorheffing en de afschaffing van de forfaitaire belasting. De grote boosdoener is de forfaitaire huisvuilbelasting. Wanneer een gemeente belastingen heft, dan gebeurt dat op basis van bepaalde diensten die de gemeenten biedt, en op basis

van het principe 'de vervuiler betaalt', of op basis van het inkomen of vermogen.

Dankzij het gebaar van het Vlaams Parlement kunnen de gemeenten hun algemene belastingsdruk verminderen. De gemeenten moeten tegen 31 mei beslissen of ze meestappen in dat pact.

Heel wat gemeenten beginnen te anticiperen. In de meeste gemeenten is de begroting 2008 door de gemeenteraad goedgekeurd. Dat betekent dat ook de belastingen en de verschillende tarieven en retributies zijn goedgekeurd. In de loop van het eerste kwartaal van 2008 worden een aantal belastingen gewoon gewijzigd. Men gaat daarbij in de richting van de afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting. Dat gebeurt niet zomaar of door die forfaitaire belasting te vervangen door een variabele belasting op basis van het principe 'de vervuiler betaalt'. De meeste doen die moeite niet en vervangen de forfaitaire huisvuilbelasting door een andere forfaitaire belasting, die al dan niet een creatieve of milieugebonden naam krijgt.

Universaliteit van de begroting betekent dat alle inkomsten terecht komen in de gemeenschappelijke pot. Uit die pot put men dan om een aantal activiteiten van de gemeenten te financieren. Wanneer men het dus heeft over forfaitaire huisvuilbelasting, dan heeft men het over een forfaitaire belasting. Het is niet omdat de term huisvuilbelasting wordt vervangen door de term gezinsbelasting of milieubelasting, dat het om een andere belasting gaat.

Zowel in Wingene, als in Zandhoven, Tielt, Lichtervelde, Ieper en Knesselare stellen we vast dat de ene belasting wordt vervangen door een andere. Dat kan toch niet de bedoeling geweest zijn. Men wilde op een bepaald moment een aantal voorwaarden koppelen aan een vrij eenvoudige maatregel. De vraag is echter of dat mogelijk is voor 31 mei. Is dat ook na 31 mei nog mogelijk?

De gemeenten moeten meedelen of ze in het pact stappen. Meedelen betekent niet toestemming vragen. Wat is het gevolg van het al dan niet meedelen van een bepaalde beslissing?

Wanneer ik het pact lees, dan vraag ik me af wat er moet gebeuren met de beslissingen die na januari 2008 zijn genomen. Kan men na 1 januari 2008 nieuwe forfaitaire belastingen invoeren? Is dat in overeenstemming met het zogenaamde pact?

Mijnheer de minister, u hebt eerder verklaard dat u kunt leven met een bepaald forfaitair gedeelte van de huisvuilbelasting voor zover het grootste deel van de huisvuilbelasting variabel is op basis van het principe 'de vervuiler betaalt'. Wanneer ik lees wat er in het

pact staat, dan kunnen we die interpretatie niet maken. Of moeten we ervan uitgaan dat de gemeenten die in de maanden april en mei nog een aantal beslissingen nemen op het vlak van belastingen, de beste van de klas zijn omdat ze het pact omzeild hebben?

Mijnheer de minister, wat zijn de gevolgen van bepaalde wijzigingen van belastingen die meegedeeld worden? Het gaat dan over een verhoging van belastingen, een verlaging zal iedereen wellicht toejuichen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u weet dat heel wat gemeenten het financieel erg moeilijk hebben. Daar bestaat geen discussie over. Het aanbod van het lokaal pact is een goed initiatief van de Vlaamse Regering. Alle gemeenten zullen de voorwaarden en de middelen die via het pact worden aangeboden, zeker aanvaarden. Via de schuldverlichting en een aantal andere maatregelen wordt op middellange en lange termijn extra zuurstof gegeven aan de lokale besturen.

De jongste tijd is redelijk wat commotie ontstaan over het begrip 'de forfaitaire huisvuilbelasting'.

Mijnheer de minister, u was aanwezig op het VVSG-congres van februari in Brussel. Er is toen een aantal duidelijke afspraken gemaakt. In de tekst van het pact staat letterlijk: "Na het nemen van de beslissing tot toetreding tot het pact is het de gemeente enkel nog toegelaten om de afgeschafte forfaitaire belasting op het ophalen van huisvuil te vervangen door een andere niet-forfaitaire belasting op basis van het principe 'de vervuiler betaalt' en waarvan de geraamde opbrengst niet hoger is dan deze van de afgeschafte belasting."

Ik noteer twee zaken: 'na het nemen van de beslissing' en 'de geraamde opbrengst mag niet hoger zijn dan deze van de afgeschafte belasting'. Uit de recente begrotingsbesprekingen in deze commissie en in de commissie voor Financiën bleek dat minister Van Mechelen en uzelf op dezelfde golflengte zitten en dezelfde visie delen. Twee weken geleden verklaarde u nog dat u persoonlijk gewonnen bent voor niet-forfaitaire huisvuilbelastingen in de plaats van forfaitaire: "Dat is de enige manier om de afvalfactuur onder controle te krijgen en mensen te sensibiliseren voor het principe 'de vervuiler betaalt'. Een kleine forfaitaire sokkel moet wel kunnen omdat het de enige manier is om veelvuldig sluikestorten tegen te gaan en omdat men zo kan vermijden dat de openbare vuilnisbakken aan scholen, sporthallen of begraafplaatsen elke dag propvol zitten. Het grootste deel moet echter niet forfaitair zijn op basis van het principe 'de vervuiler betaalt'. In zo'n systeem kan men bovendien nog sociale correcties doorvoeren. Gemeente-

lijke beslissingen die hieromtrent zullen binnenkomen, zullen individueel getoetst worden."

Ik heb de rekensom gemaakt voor mijn eigen gemeente. Voor alle duidelijkheid, wij hebben geen forfaitaire huisvuilbelasting. Die heeft bij ons een andere naam. Stel dat we een forfaitaire huisvuilbelasting zouden hebben van 50 euro. Met zo'n 5500 gezinnen zou dat een opbrengst opleveren van 225.000 euro op jaarbasis. Als ik alle voordelen van het lokaal pact optel – 100 euro schuldverlichting, de aflossing, de extra ruimte voor de Eliaheffing – dan kom ik aan een extra inkomst van maximum 90.000 euro.

Minister Marino Keulen: Die schuldvermindering is een recurrent gegeven.

De heer Jan Verfaillie: Die forfaitaire belasting is ook een recurrent gegeven.

Als ik 90.000 euro aftrek van 225.000 euro, dan stel ik een extra tekort vast van 135.000 euro. Dat gat moet door de gemeente worden dichtgereden. Voor kleinere gemeenten is het niet evident om een gat van 135.000 euro dicht te rijden.

Heel wat gemeenten hebben de afgelopen jaren tal van inspanningen gedaan. In de meeste gemeenten heeft het principe 'de vervuiler betaalt' al ingang gevonden. Zo moet worden betaald voor de huisvuilzak en voor heel wat containerparken. Hoe meer afval men naar het containerpark brengt, hoe meer men betaalt. Hetzelfde principe geldt voor de gft-ophaling. De afvalcijfers tonen aan dat de gemeenten hun inwoners sensibiliseren. Ook de fractie restafval daalt jaarlijks in Vlaanderen. De norm was 150 kilogram. Vroeger was dat zelfs 200 kilogram of meer. In mijn stad is dat nu 130 kilogram restafval per inwoner.

Mijnheer de minister, het is tijd dat we duidelijke afspraken maken. Kunnen gemeenten, vooraleer ze overgaan tot ondertekening van het pact, nog volgens eigen inzicht hun belastingreglementen wijzigen? Kunt u volledige duidelijkheid geven over de vraag of gemeenten die zowel een forfaitair als een niet-forfaitair gedeelte in hun huisvuilbelasting hanteren, dit forfaitaire gedeelte dienen af te schaffen vooraleer ze het pact ondertekenen?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een hele tijd geleden is het onderwerp aan bod gekomen tijdens een plenaire vergadering. Ik heb toen aan minister-president Peeters gevraagd om heel duidelijk te zijn ten overstaan van de gemeenten. Mijnheer de minister, u hebt een heel uitgebreide brief gestuurd. Vorige dinsdag was er een

stemming over het programmadecreet. Minister Van Mechelen heeft toen een hele uitleg gegeven. Onder de parlementsleden was er grote onrust. Ze snapten er niets meer van.

Spijtig genoeg ben ik geen lid meer van deze commissie. Ik heb echter een heel waardige opvolger. Hij kent veel meer over de gemeentelijke zaken. Ik hoop vandaag een duidelijk antwoord te krijgen over hoe het zit met de forfaitaire huisvuilbelasting.

Ik zal even een voorbeeld geven. Op 1 januari 2008 heft de betrokken gemeente geen forfaitaire belasting. Er is dan niets aan de hand. Op 1 januari heft de betrokken gemeente wel een forfaitaire gemeentebelasting, maar schaft die in de loop van 2008 af. Ook dan is er geen probleem. Voor de gemeenten die in 2007 zo slim zijn geweest om die belasting af te schaffen en ze te vervangen door een andere, is er evenmin iets aan de hand. Op 1 januari 2008 heft de betrokken gemeente wel een forfaitaire belasting, en vervangt die in de loop van 2008 door een andere belasting. Ze moeten dat melden aan het agentschap. Ze moeten ook melden hoe ze het principe 'de vervuiler betaalt' hanteren. Daar begint natuurlijk de verwarring. Het lokaal pact is nog altijd niet getekend. De gemeenteraadsbeslissing moet voor 31 mei 2008 worden genomen.

Toevallig werd het voorbeeld gegeven van de gemeente Riemst, die de forfaitaire belasting heeft afgeschaft en vervangen door een algemene dienstenbelasting. Tegelijkertijd heft de gemeente twee andere belastingen, namelijk die op de vuilniszak en op de groene container. Minister Van Mechelen heeft gezegd dat hij het zeer waarschijnlijk acht dat dit als motivering voor het agentschap volstaat en dat het tegemoet komt aan het principe 'de vervuiler betaalt'.

Ik weet ook wel dat in elk van de 308 gemeenten een eigen systeem bestaat. De ene vraagt 2 euro en de andere geeft tien zakken gratis. De gemeenten hebben er wel belang bij dat duidelijkheid wordt geschapen. Voor 31 mei moeten ze een beslissing nemen. Ze moeten weten hoe die zaak van de forfaitaire huisvuilbelasting nu in elkaar zit.

Mijnheer de minister, ik verwijs ook naar wat mijn goede vriend en Limburger, de heer Sannen, in de commissie voor Financiën heeft gezegd. Ik moet hier het standpunt van sp.a niet verdedigen. Maar het verdient toch enige aandacht. De heer Sannen zegt letterlijk: "Het standpunt van sp.a is nog altijd dat een forfaitaire huisvuilbelasting of een deel ervan niet vervangen kan worden door een andere forfaitaire huisvuilbelasting" – hij heeft het wel degelijk over huisvuilbelasting. Ik denk dat hij zich versproken heeft. We geven hem het voordeel van de twijfel – "ook al blijft daarnaast een systeem van niet-forfaitaire inkomsten dat voldoet aan het principe

dat de vervuiler betaalt, bestaan. De spreker vraagt dat de regering voor de plenaire stemming op één lijn staat. De sp.a-fractie zal de tekst nu goedkeuren, maar kijkt uit naar de interpretatie van de regering".

De vraag is bovendien of er geen juridische ongelijkheid zal ontstaan tussen gemeenten. Sommige gemeenten, zoals Bredene, hebben net voor 1 januari 2008 de forfaitaire huisvuilbelasting gecompenseerd door een andere belasting te heffen.

De heer Jacky Maes: De liefde is wel heel groot.

De heer Jan Peumans: Dat heeft niets met liefde te maken. Ze hoeven dat niet te melden. Als er straks discussies worden gevoerd over de motiveringsplicht en de zaak aan de Raad van State wordt voorgelegd, gaan de poppen wel aan het dansen. De gemeenten komen dan in een financieel heel onduidelijke situatie terecht. Mijn eigen gemeente ken ik het best. Als we de forfaitaire huisvuilbelasting niet afschaffen, ontvangen we jaarlijks 450.000 euro. U kunt dan wel zeggen dat dit een onbelangrijk bedrag is. Op die inkomsten kunnen we echter rekenen. Als ik echter in dit systeem stap, krijg ik van de regering gedurende 20 jaar hoop en al 150.000 euro per jaar. Dan is mijn rekening vlug gemaakt. Dan stap ik beter niet in dat systeem. De regering kan dat geld dan beter aan Bredene of aan Dessel geven.

Mijnheer de minister, hoe staat het met de motiveringsplicht bij de gemeenten die na 1 januari 2008 die forfaitaire huisvuilbelasting afschaffen? Ik wil vermijden dat achteraf vervelende situaties ontstaan.

De voorzitter: Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de vorige sprekers hebben de essentie van de zaak al naar voor gebracht. Elke gemeente maakt een simpele rekensom om te zien wat het pact oplevert en wat het afschaffen van de huisvuilbelasting kost. Als het saldo negatief is, zullen ze andere acties ondernemen om het financiële belang van hun gemeente veilig te stellen.

Toen de heer Verfaillie zei dat dat in zijn gemeente anders heet, was er enig gegniffel in de zaal. Onze fractie moet geen enkel gemeentebestuur verdedigen. We zitten nergens in de meerderheid. We staan wel heel dicht bij de mensen. Bij hen is er heel wat minder gegniffel als wordt gezegd dat de ene belasting gewoon wordt vervangen door een andere. U moet de kiezer niet voor zo dom houden.

Ik heb alle begrip voor mensen die een gemeente moeten besturen en, net zoals de heer Peumans en de heer

Verfaillie, de rekening maken. Als er een verschil aan inkomsten is, willen ze daar een mouw aan passen.

Als er voorwaarden worden gesteld, achterpoortjes worden open gezet, waarbij een gedeelte van de forfaitaire belasting wordt toegelaten en een ander niet, dan is men op de verkeerde weg. Ofwel is er een voorwaarde, en moet men er zich ook aan houden. Ofwel blijkt dat die voorwaarde onduidelijk of ondeugdelijk is, en dan laat men ze vallen of verduidelijkt men ze.

Mijnheer de minister, van in het begin hebben we u gewezen op het feit dat er gemeenten zijn die werken met een gedeeltelijk forfaitair en gedeeltelijk reëel systeem. Daar is nooit een duidelijk antwoord op gekomen. Als vertegenwoordigers van de mensen, die dat ook niet allemaal begrijpen, vragen we u duidelijkheid te schep- pen en duidelijke richtlijnen op te stellen. Anders maken we ons belachelijk ten overstaan van de burgers.

De voorzitter: De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren: Mijnheer de voorzitter, ik zou een politieke bedenking willen maken. In goed Nederlands zegt men: 'Nous vivons dans un drôle de monde'. De echte vader van de regeling om de schuldenlast te verminderen, was minister Van Mechelen. Ik herinner me levendig de dag dat hij, als verwekker van het kind, gezegd heeft dat hij de schuld van de gemeenten wenste te verlagen. Alle fracties, ook degene die nu regelmatig aan bod komen, hebben daarop gereageerd en gevraagd daar voorwaarden aan te verbinden. Minister Van Mechelen had daar geen enkele aan verbonden. Hij is altijd een heftig verdediger geweest van de gemeentelijke autonomie. De partijen binnen de regering hebben voorwaarden bepaald. We hadden beter allemaal gezwe- gen! We hadden minister Van Mechelen beter laten doen! We hadden beter de gemeentelijke autonomie laten spelen! Dan hadden we ons vandaag niet moeten ergeren. *(Opmerkingen)*

Ik zal het niet hebben over mijn eigen gemeente. Door deze beslissing moet ik inderdaad in mijn kas zitten. We zullen echter geen problemen hebben.

Mijnheer de minister, het principe 'de vervuiler betaalt', houdt ook een risico in. Hoe duurder de zakken worden, hoe meer het sluikstorten zal toenemen. Ik was dan ook gelukkig met de beslissing van minister Van Mechelen. De heer Verfaillie zei daarnet dat in het principe 'de ver- vuiler betaalt', het bedrag in geen enkel geval groter mocht zijn dan dat van de afgeschafte belasting. Er zijn echter ook gemeenten die niets vragen. Als die gemeenten overschakelen naar het systeem 'de vervuiler betaalt', dan houdt dat geen enkel verband met datgene waar we nu over discussiëren. We moeten daar toch eens over naden- ken. Het zou goed zijn als er duidelijkheid wordt gecre- eerd. Het zou nog beter zijn geweest als iedereen had gezwe- gen en minister Van Mechelen laten doen.

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes: Ik wil toch even verwijzen naar wat in de vorige legislatuur is gebeurd. Alle partijen hebben toen via een resolutie het huishoudelijk afval- plan 2007-2012 goedgekeurd. Daarin stond dat ernaar moest worden gestreefd de forfaitaire huisvuilbelasting af te schaffen. De gemeenten die ondertussen de forfai- taire belasting hebben afgeschaft, vinden dat allemaal goed. In Bredene hebben we die belasting in 2004 afgeschaft. Het plan, dat we toejuichen, kent aan de gemeente 1,534 miljoen euro toe. Gedurende 15 jaar zullen we 135.000 euro minder moeten uitgeven voor de afbetaling van leningen. Dat is aardig meegenomen.

De gemeenten die de forfaitaire huisvuilbelasting niet hebben afgeschaft, hebben hier nu vragen over. Ofwel kiest men voor de afschaffing ervan, ofwel doet men dat niet. Degenen die daarvoor geopteerd hebben, plukken daar vandaag de vruchten van. Als aan het lokaal pact voorwaarden worden verbonden, dan moet daaraan voldaan worden. Als men kiest om daar niet aan te voldoen, dan moet men daar de gevolgen van dragen.

Gisteren hebben we het pact goedgekeurd in de gemeen- teraad. Daarin staat dat de forfaitaire huisvuilbelasting niet mag worden vervangen door een belasting waarbij de vervuiler verder niet betaalt. Dat is toch klaar en duidelijk! De gemeenten die vandaag zeggen dat er onduidelijkheid is, voldoen niet aan de voorwaarden om de centen van het lokaal pact binnen te rijden.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, ik zou even inpikken op wat de heer Vermeiren heeft gezegd. Hij stelde dat we allemaal hadden moeten zwijgen. Dat is een goed excuus. We zitten hier echter wel in een parlement. *(Opmerkingen van de heer Francis Vermeiren)*

U moet dat dan maar tegen uw coalitiepartners zeggen. Ik weet natuurlijk wel wat u bedoelt. U legt daarmee ook de vinger op de wonde. De minister-president zegt altijd dat er pas gecommuniceerd moet worden als er een beslissing is genomen. Dat is zijn leidraad. Hij heeft er soms wel problemen mee om dat principe door zijn coalitiepartners te laten toepassen. Van in het be- gin is hier sprake geweest van verkeerde communica- tie. Ik wil de schuld bij niemand leggen, want daar zijn we niets mee. Er is een maatregel aangekondigd, meer bepaald schuldverlichting voor de gemeenten rekening houdend met wat budgettair kon. De coalitiepartners zijn daar allemaal op gesprongen met eigen eisen. Zo is de verwarring ontstaan. Het is dan ook logisch dat de verwarring ten top is gedreven, al dan niet door slimme of sluwe gemeenten.

Een van de elementen was effectief de forfaitaire huisvuilbelasting. Bij de bespreking van de begroting en de beleidsnota hebben we u gevraagd wat u daarmee bedoelde. Gaat het om de belasting die compleet forfaitair is? Gaat het ook over gemeenten die een forfaitaire sokkel hebben en daarnaast het principe van 'de vervuiler betaalt' hanteren? U hebt daar niet op kunnen antwoorden. U hebt niet het ene en niet het andere gezegd, wat de verwarring alleen maar groter heeft gemaakt. *(Opmerkingen van minister Marino Keulen)*

U hebt gezegd dat u voorstander was van de afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting. U kon er niet op antwoorden of dit een stukje van de belasting was of de hele belasting. Ik neem u dat niet kwalijk. *(Opmerkingen van minister Marino Keulen)*

Ik heb het over de begroting en de bespreking van de beleidsnota van eind vorig jaar. Ik neem het u niet kwalijk dat u niet kon antwoorden. Het gevolg is dat heel wat gemeenten zijn overgegaan tot het wijzigen van de naam: de huisvuilbelasting wordt milieubelasting, maar het gaat wel om dezelfde bedragen. Nadien hebben we het er nog over gehad tijdens de begrotingsaanpassing. U hebt toen gezegd dat het geval per geval zou worden bekeken. Het was niet zo dat een forfaitaire sokkel ook als voorwaarde werd opgelegd. De hele verwarring maakt het erg moeilijk voor de gemeenten. Het noopt hen tot allerlei trucs zoals een naamswijziging.

Het is de fout van de hele Vlaamse Regering dat er verkeerdt is gecommuniceerd. De onduidelijkheid blijft tot op vandaag voortduren. Ik hoop dat we nu eindelijk volledige duidelijkheid zullen krijgen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Van Hauthem, u verwijst naar de begroting. Op dat moment was men bezig om samen met de VVSG dingen op papier te zetten.

Ik ben altijd op dezelfde lijn gebleven: het moet gebeuren op basis van het principe 'de vervuiler betaalt' en het gaat niet over forfaitaire taksen. Het gaat voor een deelje ook over de forfaitaire sokkel, maar dat is slechts het kleinste deel. Het gebeurt vanuit een bezorgdheid om het milieu en om sluikstorten tegen te gaan. Het leeuwen-aandeel moet niet forfaitair zijn. Wie voorzichtig is met afval, voelt dat in zijn portemonnee. Wie kwistig is met afval, moet meer betalen. Op die manier gebeurt er ook iets aan de afvalproblematiek. Dat verhaal heb ik hier telkens herhaald.

Het agentschap voor Binnenlands Bestuur zal ook elk geval apart moeten beoordelen omdat elke gemeente op zijn eigen manier beslissingen neemt en eigen sociale correcties doorvoert. Het kan nooit de bedoeling zijn dat

het naambordje van 'dienstenbelasting' wordt vervangen door 'milieubelasting' of een variant ervan, terwijl er een forfaitair stelsel van huisvuilbelasting achter schuilgaat. Dat kan niet! Ik ben altijd op die lijn gebleven en minister Van Mechelen ook.

Het lijkt me duidelijk dat de wettelijkheid van de voorwaarden van het lokaal pact geen probleem kan stellen. Het pact is immers enkel een politiek akkoord tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse gemeenten en provincies en geeft uiting aan hun wederzijds vertrouwen. Daarvoor is op zich geen wettelijke basis nodig. Het houdt voor beide partijen een engagement in om vrijwillig en op loyale wijze de gemaakte afspraken uit te voeren. Er is enkel sprake van vrijwillige engagementen: geen enkele gemeente wordt verplicht om die aan te gaan of om toe te treden tot het pact. Vandaar dat er ook geen sprake is van afdwingbaarheid, noch via juridische weg, noch via het bestuurlijk toezicht.

Ik ben er eveneens van overtuigd dat geen enkele van de aan de gemeenten gevraagde engagementen op zich onwettig zouden zijn. Ze passen perfect binnen de fiscale autonomie van de lokale besturen. Wat de engagementen van de Vlaamse overheid betreft, ben ik van mening dat het programmadecreet een voldoende basis biedt. Enerzijds machtigt het de Vlaamse Regering om leningen aangaan vóór 31 december 2007 door de gemeenten en desgevallend hun OCMW's, op te nemen in haar directe schuld, met het oog op de vervroegde terugbetaling van deze leningen. Per gemeente kan een schuld ten belope van 100 euro per inwoner worden overgenomen, samen met een gebeurlijke wederbeleggingsvergoeding. Anderzijds brengt het programmadecreet ook de nodige wijzigingen aan in het Wetboek van Inkomstenbelastingen zodat een wettelijke basis wordt verleend aan de vrijstelling van onroerende voorheffing voor nieuw materieel en outillage, evenals voor de vermindering voor lage en zeer lage energiewoningen. Het programmadecreet belast de Vlaamse Regering met het bepalen van de uitvoeringsregels voor het toekennen van de compensatie aan de gemeenten en provincies die inkomsten zullen verliezen ingevolge gederfde opcentiemen.

Er waren ook vragen over de rechtsbasis voor de wederzijdse engagementen. Het programmadecreet geeft een wettelijke basis voor de engagementen van de Vlaamse Regering. De engagementen die van de gemeenten worden gevraagd, worden enkel 'gevraagd'. Vragen hoeft niet bij decreet te gebeuren, dat kan evengoed bij omzendbrief. De gemeenten zijn volledig vrij om al dan niet op dat verzoek in te gaan. Dat is hun eigen keuze. Als ze beslissen om in te gaan op de voorwaarden van het pact, dan moeten ze dat omzetten in eigen regelgeving. Er moet een beslissing van de gemeenteraad zijn tot toetreding evenals de nodige gemeenteraadsbeslissingen om te voldoen aan de voorwaarden van het pact.

Het model van een gemeenteraadsbeslissing tot toetreding hebben we met een rondschriften van 21 maart 2008 aan de gemeenten bezorgd. Het gaat meer bepaald om beslissingen op het vlak van de lokale fiscaliteit. De fiscale autonomie van de gemeenten is gewaarborgd door de Grondwet. De Vlaamse Regering respecteert deze autonomie. De gemeenten zijn vrij om te beslissen of ze al dan niet tot het pact willen toetreden. Vorige donderdag, 17 april, heb ik dat op de VVSG-Trefdag nogmaals meegedeeld. Er waren meer dan 4000 aanwezigen. In de commissie bestaat het beeld dat niemand weet waar hij aan toe is, maar blijkbaar is het ondertussen wel duidelijk geworden voor de gemeenten. Ik zeg niet dat het in het begin niet onduidelijk was, maar nu weten ze het vrij goed. Dit werd ook positief onthaald. Daar beseft men heel goed dat het lokaal pact een overwinning is. We moeten niet op zijn klassiek Vlaams van overwinningen halve nederlagen maken. Burgemeesters hebben er gezegd: "We hebben het niet gevraagd, we hadden er niet op gehoopt, maar we hebben het gekregen en we zijn tevreden." Wie denkt er bekaaid vanaf te komen, laat het. Niemand is verplicht tot iets. Hier speelt de gemeentelijke autonomie tot en met.

De voorwaarden voor de overname van de gemeentelijke schulden zijn gekend. De gemeenteraad moet uiterlijk op 31 mei de beslissing nemen tot toetreding tot het pact en de daaraan gekoppelde engagementen onderschrijven. Deze engagementen zijn hier al veelvuldig aan bod gekomen.

De concrete modaliteiten voor de overname van de gemeentelijke schulden zijn eveneens uiteengezet in het rondschriften van 21 maart 2008, meer bepaald in punt 2.1. Binnen die voorwaarden kan overlegd worden met het departement van Financiën en Begroting. Belangrijk hierbij is wel dat het finaal de gemeente zelf is die mag beslissen welke schulden worden overgenomen. Ze worden in de keuze enkel begeleid door de Vlaamse overheid. Per individuele gemeente bedraagt het maximaal over te nemen bedrag aan schulden 100 euro per inwoner. Dit bedrag is het schuldovernamepotentieel. Voor de bepaling van het aantal inwoners per gemeente geldt het aantal zoals bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op 6 augustus 2007.

Het schuldovernamepotentieel mag, mits beslissing van de gemeenteraad, bovendien verdeeld worden over de eigen schulden van de gemeente maar ook van het OCMW. Hierdoor komen in principe alle 308 Vlaamse gemeenten in aanmerking voor de schuldovername.

Er waren ook vragen over de vervanging van de forfaitaire huisvuilbelasting door een gelijkwaardige forfaitaire belasting. In de preambule van het lokaal pact wordt erop gewezen dat het pact geen contract is in de juridische zin van het woord. Het pact is niet afdwingbaar via het bestuurlijk toezicht dat de Vlaamse Regering

uitoefent op de gemeenten. Met de toetredingsbeslissing tot het lokaal pact neemt de gemeente vrijwillig een aantal engagementen op zich, waardoor de gemeente ook in aanmerking komt voor een aantal tegenprestaties van de Vlaamse Regering.

De registratie van de toetredingsbeslissing van de gemeenten tot het lokaal pact gebeurt door het agentschap voor Binnenlands Bestuur. Indien het agentschap vaststelt dat de toetreding rechtsgeldig is gebeurd en de gemeente aan de voorwaarden van het pact voldoet, kan de procedure voor de schuldovername worden aangevat en kan de verhoogde Eliacompensatie worden uitbetaald. Indien de betrokken gemeente naderhand alsnog beslissingen neemt die ingaan tegen de engagementen onder het lokaal pact kan de Vlaamse Regering eventueel tot sancties beslissen, zoals bijvoorbeeld inzake de Elia-uitkering. We zullen ook extra inspanningen doen op het vlak van de riolering: 100 miljoen euro extra op jaarbasis en dit gedurende zeven jaar. We kunnen dit laatste ook gebruiken als sanctiemiddel.

Het lokaal pact voorziet erin dat alle gemeenten die toetreden, eventuele forfaitaire huisvuilbelastingen – wat we kennen onder de economische code 363-03 – ten laatste voor het budgettaire jaar 2009 afschaffen of hervormen volgens het principe dat de vervuiler betaalt. Om na te gaan of de gemeenten aan dit engagement voldoen, zal de procedure worden gevolgd die hierna wordt uitgelegd.

Ten aanzien van de gemeenten die op 1 januari 2008 wel nog een forfaitaire huisvuilbelasting hadden, zal het agentschap voor Binnenlands Bestuur bij ontvangst van de toetredingsbeslissing, een brief bezorgen die wijst op de verplichtingen in het kader van het lokaal pact. De gemeenten zullen er daarbij op worden gewezen dat het lokaal pact voor hen pas effect zal hebben indien de forfaitaire huisvuilbelasting wordt afgeschaft of omgevormd in de loop van 2008. Bij de brief zullen de betrokken gemeenten uitgenodigd worden aan het agentschap mee te delen hoe ze dit probleem hebben opgelost of zullen oplossen. Voor de gemeenten die op 1 januari 2008 wel nog een forfaitaire huisvuilbelasting hadden maar die in de loop van het jaar 2008 zonder meer afschaffen, volstaat het dat ze dit melden aan het agentschap zodra dit effectief is gebeurd. Een gemeenteraadsbeslissing wordt niet licht genomen en die kan niet zomaar worden ingetrokken. Sommigen vragen me wat er zal gebeuren als die beslissing achteraf wordt ingetrokken. Ik antwoord dan dat daar klachten over zouden komen.

De heer Joris Van Hauthem: Klachten van wie?

Minister Marino Keulen: Denkt u echt dat er in de gemeente alleen maar mensen zitten die erop uit zijn om de Vlaamse Regering te besodemieteren?

Aan de gemeenten die de forfaitaire huisvuilbelasting hervormen tot of vervangen door een andere belasting, zal worden gevraagd dat aan het agentschap te melden en daarbij te motiveren hoe zij het principe dat de vervuiler betaalt, hanteren. Zolang het antwoord van de gemeente er niet is, kan het lokaal pact niet worden toegepast.

Hoe gaat dit nu concreet werken in de praktijk? Gemeenten die voor de financiering van hun afval- en milieubeleid louter een beroep doen op middelen die ze verkrijgen via een niet-forfaitaire belasting, zijn uiteraard in orde. In veel gemeenten wordt het afval- en milieubeleid gefinancierd door een combinatie van middelen: een stuk forfaitaire belasting, al dan niet met sociale correcties, en een stuk – dat moet het leeuwen-aandeel zijn – door niet-forfaitaire belastingen of retributies volgens het principe ‘de vervuiler betaalt’. Ik denk aan huisvuilzakken, stickers, diftar, betalend containerpark enzovoort.

De gemeente zal in haar verantwoordingsbrief aan het agentschap moeten kunnen aantonen dat de toepassing van het principe ‘de vervuiler betaalt’, een substantieel onderdeel uitmaakt van het beleid inzake de vermindering van het huishoudelijk afval. Deze motivatie moet op afdoende wijze aantonen dat dit onderdeel voldoende substantieel is om het gedrag van de burger te sturen en dat mensen worden gesensibiliseerd via hun portemonnee door zorgvuldig met afval om te springen. Ze moeten weten dat ze daardoor geld kunnen besparen. Met gedragsturend bedoel ik dat het de finaliteit van het beleid realiseert: de afvalberg daalt en er wordt meer gesorteerd. Dat bereik je door degene die voorzichtig is, financieel te belonen en degene die kwistig met afval omspringt, financieel te bestraffen.

Een kleine forfaitaire sokkel en een niet-forfaitair gedeelte zijn volgens mij het meest aangewezen, al was het maar om het sluikstorten tegen te gaan. Als je niet zou verplichten dat iedereen een vast aantal huisvuilzakken koopt, zouden bijvoorbeeld alleenstaanden die weinig huisvuil hebben, ermee naar een afvalbakje lopen op een kerkhof, een sporthal of een afgelegen plek.

Naast de kleine sokkel om het sluikstorten te vermijden, voorzien de meeste gemeenten in een sociale correctie voor bijvoorbeeld gezinnen met baby's die pampers dragen en gezinnen met huisgenoten die kampen met incontinentieproblemen. Men geeft die mensen bijvoorbeeld een aantal zakken gratis of een andere vorm van compensatie. Zelf ben ik een groot pleitbezorger van het principe ‘de vervuiler betaalt’, en van het responsabiliseren van de mensen. Dat brengen we in de praktijk met een kleine forfaitaire sokkel, precies om het sluikstorten tegen te gaan, en een deel sociale correctie. Als er niets forfaitair kan, is een sociale correctie niet mogelijk, en dan zal men in de praktijk heel snel sluikstorten vaststellen.

Het leeuwen-aandeel, het gedragssturende element, moet uitgaan van het niet-forfaitaire gedeelte, op basis van het principe ‘de vervuiler betaalt’. We zullen gemeente per gemeente aftoetsen wat het kader is. Dit is een redelijk kader, zowel vanuit fiscaal als milieuoogpunt. Het klopt niet dat wanneer een gemeente de forfaitaire belasting moet afschaffen, ze de pineut is. Ze moet die niet afschaffen, ze mag die ook vervangen door een niet-forfaitair gedeelte.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, we hebben van de minister een relatief duidelijk antwoord gekregen. Alleen is de vraag of het wel hetzelfde is als wat er vroeger is verteld, als wat de andere ministers hebben verteld en als wat er in het lokaal pact staat, zonder het te hebben over de gegrondheid van het feit dat je een forfaitair en een variabel gedeelte kunt hebben.

Minister Marino Keulen: Ik heb dat altijd zo verteld.

De heer Jef Tavernier: In de tekst van het lokaal pact staat er dat het forfaitair gedeelte moet worden afgeschaft. Er staat niet dat er nog een stukje mag blijven bestaan. In zijn verklaringen vorige week zegt minister Van Mechelen dat de forfaitaire huisvuilbelasting wordt afgeschaft. Hij zegt niet dat het voor een deel kan blijven, neen, hij zegt: afschaffen. Het is het ene of het andere.

Minister Marino Keulen: Dat is intellectueel niet eerlijk. Ik zeg heel duidelijk dat forfaitaire huisvuiltaksen niet kunnen en dat het principe ‘de vervuiler betaalt’ moet worden toegepast, waarbij degenen die voorzichtig zijn, ook het voordeel voelen in hun portemonnee. U haalt hier bewust dingen door elkaar. Ik verzet me daartegen, net zoals tegen het feit dat u ook altijd fout citeert. In mijn gemeente hebben we diftar ingevoerd. We zijn begonnen met een niet-forfaitair stelsel en we hebben een forfaitaire sokkel moeten invoeren, precies om het sluikstorten, tot in de rioolputjes toe, tegen te gaan en een sociale correctie toe te laten. Hebben we dan een forfaitaire belasting? Neen, we hebben meer dan ooit het principe van ‘de vervuiler betaalt’. Door die kleine forfaitaire sokkel kan je de uitwassen van een eenzijdig systeem vermijden en kom je tegemoet aan de milieudoelstellingen.

De heer Jef Tavernier: Ik wil dat niet eens tegenspreken. Ik zeg alleen dat in uw tekst ‘afschaffen’ staat en dat minister Van Mechelen ‘afschaffen’ zegt! Nergens wordt er gesproken over een forfaitaire sokkel! Ook al ben ik daar misschien voor, er wordt nergens over gesproken!

Minister Marino Keulen: Ik heb dat altijd zo gezegd, en zo zullen we het ook doen.

De heer Jef Tavernier: Ik citeer ook niet verkeerd, ik citeer juist!

Minister Marino Keulen: De interpretatie die ik al vier keer heb gegeven, zullen we ook laten toepassen door het agentschap voor Binnenlands Bestuur. Vanuit milieu- en fiscaal oogpunt is dat het verstandigst. Het is perfect in lijn met wat ik daar zelf altijd over heb verteld.

De heer Jef Tavernier: Dat is dan een interpretatie.

Naast het forfaitaire en het variabele gedeelte voor de betaling en voor het dekken van de kosten van de afvalbehandeling, komt er dikwijls nog een stuk uit de algemene middelen.

Mijnheer de minister, zomaar de naam veranderen, kan niet. Een aantal gemeenten voeren die verandering echter door voor ze de gemeenteraadsbeslissing nemen ter ondertekening van het pact. Nadat ze maanden geleden de begroting 2008 en de belastingen voor 2008 hebben goedgekeurd, hebben die gemeenten tijdens de maanden maart en april die naamsverandering doorgevoerd. Daar zit het probleem. Er zal geen discussie zijn over de gemeenten die de naam na 31 mei veranderen. Wat doet u echter met die andere gemeenten?

Minister Marino Keulen: Er kan geen naamsverandering worden doorgevoerd zonder dat achter die verandering een wijziging schuilgaat in de richting van een niet-forfaitaire belasting op basis van het principe 'de vervuiler betaalt'. Het kan niet dat de ene forfaitaire belasting wordt vervangen door de andere. Wanneer er een naamsverandering is, dan moet daar die filosofie in vervat zitten. Wie voorzichtig is, voelt dat voordeel in zijn portemonnee. Wie kwistig is met afval, zal financieel gesanctioneerd worden.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, kunt u me zeggen wat het verschil is wanneer ik die beslissing neem op 17 december 2007 en wanneer ik die beslissing neem in februari 2008? Had ik het geweten, dan had ik iedereen in 2007 aangeraden om die forfaitaire huisvuilbelasting af te schaffen en een andere belasting in te schrijven. Dan was er niets aan de hand geweest. U moet intellectueel eerlijk blijven.

De heer Jef Tavernier: Ik heb het over de beslissingen die van januari tot en met mei in dat verband worden genomen.

Minister Marino Keulen: We brengen het hele verhaal in kaart. De meeste gemeenten gebruiken meer variatie dan sommigen onder u zouden kunnen bedenken, behalve dan diegenen hier die lokale verantwoordelijkheid dragen. In sommige gemeenten werkt men met zakken, in andere met stickers. Intussen zijn er ook de betalende containerparken. Al deze elementen worden mee in rekening gebracht. In de praktijk is dat ook de beste manier om te responsabiliseren op het vlak van afvalproductie. Daar

kunnen niet veel misverstanden over bestaan. Ik heb duidelijk gezegd wat wel en wat niet kan.

Wanneer minister Van Mechelen zegt dat het een niet-forfaitaire belasting moet zijn, dan weet hij dat daar vandaag sociale correcties op gebeuren. Het is de bedoeling om sluikstorten tegen te gaan, vooral bij de kleine veroorzakers van huisvuil. Dat alles gebeurt volgens het principe 'de vervuiler betaalt' en vanuit de vraag hoe we iets kunnen doen aan de afvalfactuur en aan het milieuvraagstuk.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, wanneer op het eind van het jaar het niet-forfaitaire gedeelte van de totale inkomsten hoger ligt dan het forfaitaire gedeelte, dan is alles in orde.

Minister Marino Keulen: Sommige mensen kunnen niet verdragen dat andere mensen wel inspanningen doen. Sommige gemeenten zijn al lang bezig met containerparken, aanvankelijk gratis en nu betalend, met zakken, stickers en sociale correcties. De meeste gemeenten zijn intussen doordrongen van de boodschap.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, volgende maand zullen de gemeenten een beslissing nemen. Die zal worden doorgegeven aan het agentschap voor Binnenlands Bestuur. Ik veronderstel dat bij de beoordeling een aantal criteria wordt gehanteerd.

Als u het hebt over de kleine forfaitaire sokkel met leeuwenaandeel, dan is mijn vraag hoe groot die kleine sokkel moet zijn. Moet die kleine sokkel 10 percent bedragen van de totale kosten van het huisvuil? Wat is een leeuwenaandeel? Om discussies achteraf te vermijden, zal de administratie een aantal objectieve criteria moeten hanteren bij de beoordeling van de verschillende gemeenten.

De heer Eric Van Rompuy: We hebben vorige week een discussie gevoerd in de commissie voor Financiën. De heer Tavernier was daarbij aanwezig.

In Zaventem hebben we een beslissing genomen waarmee we gefeliciteerd zullen worden.

De heer Francis Vermeiren: Wij schaffen niet alleen de forfaitaire belastingen af, maar ook en in samenspraak met het bedrijfsleven, de tewerkstellingsbelasting.

De heer Eric Van Rompuy: Wij schaffen de tewerkstellingstaks af. Dat kost ons 350.000 euro. Wij schaffen ook de forfaitaire huisvuilbelasting af. Dat kost ons 450.000 euro. Dat is in totaal 800.000 euro.

Mijnheer de minister, wat forfaitair is, mag niet op een andere manier, via een andere libellering worden belast. Als u de deur open laat – en dat is een louter persoonlijke mening –, dan mag u niet zeggen dat er op een of andere manier nog iets forfaitairs mag gebeuren. Ik geef

een voorbeeld. Onze gemeente vraagt 35 euro voor de forfaitaire huisvuilbelasting van haar 13.000 inwoners. Als we dat bedrag terugbrengen op de helft, maar de prijs van de zakken verhogen, zijn we dan in orde?

Minister Marino Keulen: Dat hangt af van de totale opbrengst. Het grote deel moet gedragssturend zijn. Als u een sociale correctie doorvoert voor bijvoorbeeld gezinnen met kleine kinderen en dus veel pampers, en voor mensen met incontinentieproblemen en wanneer u iets doet om het sluikstorten tegen te gaan, dan kan dat in zijn geheel te verantwoorden zijn, maar dan moet de hele casus bekend zijn. Het verhaal moet duidelijk zijn. Het vervangen van een forfaitaire huisvuilbelasting door een andere forfaitaire belasting voor het ondertekenen van het pact is maar toelaatbaar als het principe ‘de vervuiler betaalt’ substantieel is. Duidelijker kan ik daar niet over zijn.

De heer Eric Van Rompuy: U zegt dat de administratie zal oordelen. Eigenlijk zouden de gemeenten een soort van ruling moeten kunnen doen met de administratie vooraleer ze een beslissing nemen. Daaruit zou dan duidelijk kunnen worden wat wel en niet kan.

Minister Marino Keulen: Dat contact met de administratie is mogelijk.

De heer Eric Van Rompuy: Voor ons is er geen probleem. Wij zullen alleen gelukwensen krijgen. Wij hebben het voordeel dat we ook in het parlement zitten en de informatie uit de eerste hand krijgen. Dat geldt echter niet voor alle gemeentebesturen. Ik had dan ook verwacht, mijnheer de minister, dat u zou zeggen dat een forfaitaire belasting in geen enkele omstandigheid mogelijk is. Dat was de beste indicator geweest voor de gemeentebesturen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Tavernier werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering over de onduidelijkheid inzake bevoegdheid bij steden en gemeenten met een beroepsbrandweerkorps

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb deze vraag gekregen van het Antwerpse college van burgemeester en schepenen, maar dit kan zeker en vast interessant zijn voor heel wat andere lokale besturen.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Antwerpen heeft onlangs de beslissing genomen om de bevoegdheid tot aanstelling, tucht en ontslag van personeel over te dragen aan de stadssecretaris. Voor steden en gemeenten met een beroepsbrandweerkorps, zoals Antwerpen, rijst dan ook de vraag of die overgedragen bevoegdheid ook betrekking heeft op het brandweerpersoneel. In het verlengde daarvan bestaat er eveneens onduidelijkheid over de toe te passen tuchtregeling, het administratief toezicht en de mogelijkheden tot beroep. Onder meer in het kader van de administratieve vereenvoudiging zou het aangewezen zijn dat voor al het stads- of gemeentepersoneel wat dit betreft dezelfde regels van toepassing zijn.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat de bevoegdheid voor aanstelling, tucht en ontslag van het beroepsbrandweerpersoneel aan de stads- of gemeentecretaris kan worden gedelegeerd? Is voor al het stads- of gemeentepersoneel, het beroepsbrandweerpersoneel inbegrepen, dezelfde tuchtregeling van toepassing? Gelden dezelfde regels voor aanstelling en ontslag? Zijn ook dezelfde regels van toepassing met betrekking tot het administratief toezicht en de mogelijkheden tot beroep in deze aangelegenheden?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de voorzitter, ik ben heel tevreden met de vraag van de heer de Kort. Ik denk – en dat is ook wat ik hoor – dat het brandweerpersoneel nog steeds onder de federale wetgeving valt. Het Gemeentedecreet zou dus niet op deze mensen van toepassing zijn, dus is de gemeentesecretaris ook niet bevoegd.

Mijnheer de minister, het lijkt me belangrijk dat u hierover een zeer duidelijke uitspraak doet. Hoewel onze gemeente klein is, mijnheer Vermeiren, hebben wij ook een groot brandweerkorps.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Het Gemeentedecreet kent het college van burgemeester en schepenen de bevoegdheid toe over de aanstelling en het ontslag van de personeelsleden. Dat staat in artikel 106. Het college kan die bevoegdheid delegeren naar de secretaris. Alleen in de gevallen die worden bepaald door of krachtens de wet of het decreet komt die bevoegdheid aan de gemeenteraad toe.

Met het Gemeentedecreet werd uitvoering gegeven aan artikel 6, paragraaf 1, hoofdstuk VIII, ten eerste, van de

Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen waarin de bevoegdheid over de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en gemeentelijke instellingen aan de gewesten wordt toegekend, met uitzondering van een aantal regelingen die federale bevoegdheid bleven. Daartoe behoort ook de organisatie van en het beleid inzake de politie en de brandweer. Dat is een federale bevoegdheid, mijnheer de Kort, zoals de heer Verfaillie al zei. De gewesten zijn bijgevolg niet gerechtigd om organieke regels uit te vaardigen ten aanzien van het brandweerpersoneel. De bepalingen van de Nieuwe Gemeentewet (NGW) blijven van toepassing op dit personeel.

Artikel 149 van de NGW legt de benoemingsbevoegdheid in handen van de gemeenteraad. De gemeenteraad kan die bevoegdheid wel delegeren naar het college van burgemeester en schepenen, met uitzondering van de aanstelling en het ontslag van de officieren van de brandweer. Maar de Nieuwe Gemeentewet bevat geen regeling inzake een delegatie van het college naar de gemeentesecretaris. Dat betekent dat de bevoegdheid voor de aanstelling en ontslag van het brandweerpersoneel niet aan de stads- of gemeentesecretaris gedelegeerd kan worden.

In uitvoering van artikel 123 van het Gemeentedecreet is de aanstellende overheid ook de tuchtoverheid. Dit betekent dat indien het college van burgemeester en schepenen zijn bevoegdheid tot het aanstellen en het ontslaan van de personeelsleden heeft toevertrouwd aan de secretaris, de secretaris van rechtswege ook de tuchtbevoegdheid verwerft.

Ik heb reeds duidelijk gesteld dat het Gemeentedecreet niet van toepassing is op het brandweerpersoneel. De Vlaamse overheid heeft geen bevoegdheid om in een tuchtregeling te voorzien voor het gemeentelijke brandweerpersoneel. Ook hier primeren de federale bepalingen.

In uitvoering van artikel 7 van de Bijzondere Wet ter Hervorming van de Instellingen zijn de gewesten bevoegd voor de organisatie en de uitoefening van het administratief toezicht op de lokale besturen. Die bevoegdheid is algemeen, tenzij ze ingeperkt wordt door een vorm van specifiek federaal toezicht.

In dit verband wijs ik erop dat de federale overheid inzake de brandweer slechts in enkele welbepaalde gevallen een specifiek toezicht georganiseerd heeft. Als er geen federaal specifiek toezicht is georganiseerd, is het algemeen toezicht op het niveau van de gewesten van toepassing, dat is de eventuele schorsings- en vernietigingsprocedure.

In concreto zal voor benoemingsbeslissingen van brandweerpersoneel lager dan de graad van officier, de procedure van het algemeen bestuurlijk toezicht slechts

opgestart worden als de toezichthoudende overheid een klacht heeft ontvangen. Hetzelfde geldt voor de tuchtbeslissingen over diezelfde personeelsgroep, behalve voor de officieren, voor wie wel een vorm van specifiek bestuurlijk toezicht werd ingesteld.

Het in het Gemeentedecreet georganiseerde administratief beroep bij de Beroepscommissie voor tuchtzaken is enkel van toepassing met betrekking tot de personeelscategorieën die onder het toepassingsgebied van titel III Personeel van het Gemeentedecreet vallen. Het geldt bijgevolg niet voor het brandweerpersoneel.

Ik wil tot slot nog wijzen op het feit dat de federale minister van Binnenlandse Zaken heeft aangekondigd dat in het raam van de hervorming van de Civiele Veiligheid, het personeel van de brandweer zal worden overgeplaatst van de gemeenten naar zogenaamde hulpverleningszones met rechtspersoonlijkheid. Het brandweerpersoneel zal een nieuw en specifiek federaal statuut moeten krijgen.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Ik dank de minister voor zijn uitvoerig en duidelijk antwoord.

Minister Marino Keulen: Aangezien we hierover heel wat vragen hebben gekregen, denk ik dat deze vraag om uitleg en het bijbehorende antwoord druk zullen worden geconsulteerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aangekondigde uitwerking van een tweede lokaal pact

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de voorzitter, ik ben een goedgevolg volksvertegenwoordiger. (*Opmerkingen en gelach*)

Ik bedoel dit in de letterlijke en de figuurlijke betekenis van het woord. De lokale besturen hebben uitvoerig aan het eerste lokaal pact meegewerkt. Ik heb links en rechts gelezen dat de Vlaamse Regering een tweede lokaal pact zou voorbereiden. Hoewel ik heb vernomen dat het om een aprilgrap zou gaan, kunnen we van de gelegenheid gebruik maken om de minister te vragen of hij effectief dergelijke intenties heeft. Indien het niet voor 2008 zou zijn, kan dit in 2009 als een verkiezingsgeschenk worden gebruikt.

Mijnheer de minister, is de Vlaamse Regering van plan opnieuw overleg te plegen over de samenwerking met de lokale besturen? Kunnen de budgettaire overschotten in functie van onze tekorten worden aangewend? Kan hier en daar aan de parameters van het Gemeentefonds worden gesleuteld?

Zo zouden gemeenten van bijkomende financiële voordelen kunnen genieten. Er zou ook een tweede schuldovername kunnen komen. De Vlaamse Regering zou ter compensatie van de Elia-heffing nog in bijkomende middelen kunnen voorzien. Ondanks de reeds bestaande compensaties verliezen we ingevolge de liberalisering van de energiemarkt nog steeds ettelijke honderden miljoenen euro's.

Hoewel ik heb gelezen dat het om een aprilgrap zou gaan, wil ik u een concrete vraag stellen. Wat is uw visie op een tweede lokaal pact? Hebt u de intentie in de toekomst aan een tweede lokaal pact te werken?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, de heer Verfaillie is populair in deze commissie. *(Opmerkingen)*

Ik ben natuurlijk geen CD&V'er. *(Gelach)*

Ik kijk elke dinsdag met belangstelling uit naar een nieuwe vraag om uitleg van de heer Verfaillie. Hij volgt de ontwikkelingen die verband met de gemeenten houden op de voet op. Op gezette tijdstippen stelt hij me hier vragen over. Ook deze week stelt hij niet teleur.

In VVSG-week, de elektronische nieuwsbrief van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, heeft de heer Verfaillie gelezen dat de Vlaamse Regering werk van een tweede lokaal pact met de gemeenten wil maken. Hij verwelkomt dit initiatief, maar misschien verwondert het hem dergelijke informatie via deze weg te moeten vernemen.

De VVSG stelt in diezelfde nieuwsbrief trouwens "nog te moeten uitvissen wat er precies in de teksten zal staan" en dat "de gemeenten boter bij de vis zullen krijgen". De heer Verfaillie vraagt zich af of de inhoud van dit bericht klopt en wat de timing met betrekking tot het tweede lokaal pact zou zijn. *(Opmerkingen)*

Uit het bericht van de VVSG blijkt dat er voor de gemeenten niet enkel vis, maar ook boter bij de vis zal zijn. Het blijft evenwel onduidelijk welke vis in de pan zal liggen. Ik wil ook wel weten of het om een vette vis, een grote vis of een sprotje gaat. Als inwoner van Veurne, een stad die niet ver van de kust is gelegen, weet de

heer Verfaillie beter dan wie ook dat de zee door vele soorten vis wordt bevolkt. Nog een beetje klimaatopwarming, en Veurne zal trouwens zelf kustgebied zijn.

Eerst wil ik nog even ingaan op uw vraag naar de timing. Een jaar is immers vlug om en we naderen stilaan het laatste werkjaar van deze Vlaamse Regering. Het is daarom nuttig te kijken naar de kalender.

Wellicht weet u dat onze kalender, en meer bepaald de indeling van de maanden, afkomstig is uit de Romeinse tijd. Volgens de legende is de Romeinse kalender ontwikkeld door Romulus, die de stad Rome in 753 voor Christus zou hebben gesticht. Maar die kalender had slechts tien maanden. Caesar moderniseerde de kalender grondig. Hij gaf het jaar 365 en een kwart dagen. De maanden kregen afwisselend 30 en 31 dagen, behalve februari, dat 28 dagen kreeg in een gewoon jaar en 29 dagen in een schrikkeljaar.

Enkele van die maanden zijn genoemd naar goden. Zo zou de huidige maand april genoemd zijn naar Aprilis, een thans onbekende god. Met deze maand april is er echter iets bijzonders aan de hand. Volgens historische bronnen werd tot aan de hervorming van de kalender door Paus Gregorius XIII in 1582, Nieuwjaar gevierd van 25 maart tot 1 april. Bij de wijziging naar de Gregoriaanse kalender werd Nieuwjaar verplaatst naar 1 januari, zoals dat vandaag nog steeds het geval is.

Blijkbaar is het u, geachte collega, deels ontgaan dat de VVSG-berichten waarnaar u verwijst, werden verstuurd op 1 april en hebt u evenmin opgemerkt dat in dit bericht tersluiks werd verwezen naar deze datum. In het bericht werd ook tweemaal verwezen naar de welbekende vissen die op 1 april ter bestemming van goedgegelovige en andere zielen, worden uitgezet.

Zal er in deze legislatuur nog een tweede lokaal pact komen? Ik denk het niet. Over een jaar is de kiescampagne bezig. Op 14 juni 2009 zijn er verkiezingen. Het parlement zal dan al ontbonden zijn. Ik meen wel dat de herfinanciering van de gemeenten bij de vorming van een nieuwe Vlaamse Regering, een heel prominent punt moet zijn.

Er zijn in deze legislatuur serieuze inspanningen gedaan voor de gemeenten. Er is 235 miljoen euro extra naar het Gemeentefonds gegaan. Het Stedenfonds is met 20 miljoen euro gegroeid. Er is het lokaal pact. Er zijn inspanningen voor de riolering gedaan. Er is de verhoogde Elia-tegemoetkoming. Normaal zou Elia in juli 2010 gedaan zijn. We hebben een mooi palmares opgebouwd. De samenleving bestaat in de buurten, in de wijken, in de gemeenten, in de steden. De bijkomende financiering van de gemeenten moet dus een heel prominent punt zijn.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw geschiedkundig overzicht en voor de stimulansen die u wilt blijven geven aan de lokale besturen.

U moet wel niet denken dat ik niet wist dat het een 1 aprilartikel was. Maar ik dacht dat zo'n vraag misschien een manier was waarop een klein stekelbaarsje, zoals ik, een grote snoek, zoals u, kan vangen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
